

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

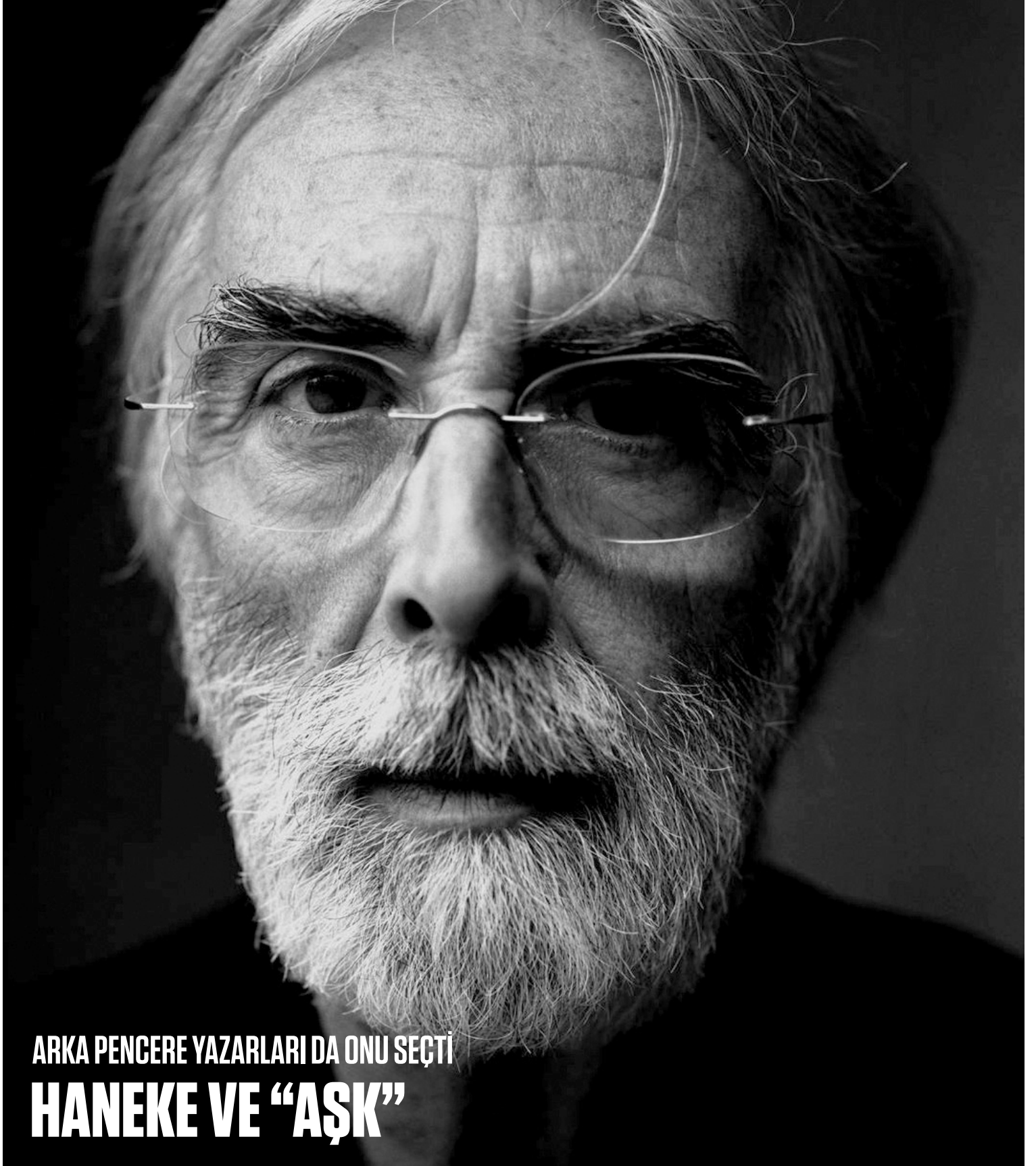
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ARKA PENCERE YAZARLARI DA ONU SEÇTİ
HANEKE VE "AŞK"

Başlat

Ekstralar

Sahne Seçenekleri

altyazı

filmleri Altyazı ile izleyin
sinema derginiz her ay bayilerde

2013'E YENİ BİR 'PENCERE'DEN BAKMAK...

TÜRKİYE'DEKİ SINEMA DERGİLERİNİN ÖMRÜ KELEBEĞİNKİ GİBİDİR DİYE BİLİRİZ. NİTEKİM TEKİL ÖRNEKLER DIŞINDA BU TESPİT PEK DE YANLIŞ SAYILMAZ. MALİYETLER, SATIŞ RAKAMLARI, 'MATBU' BİR DERGINİN ÖMRÜNÜ BELİRLER GENELDE. BU TARİFE UYMAYAN ÖRNEKLER

de bir elin parmaklarını geçmez. Oysa internetin yaygınlaşmasıyla birlikte, online dergicilik de cazip bir yayın alanı haline geldi diyebiliriz. 167'nci sayısını okumakta olduğunuz Arka Pencere de, 3 yılını çoktan geride bıraktı. Türkiye'nin, sinema yazarları açısından en zengin kadrosuna sahip dergisi olarak, 30 Ekim 2009'dan beri her hafta karşınızdaydık. Eksiksiz bir şekilde vizyona giren tüm filmlerin 'tanıtımlarına' değil, usta kalemlerin 'eleştiri ve yorumları'na yer verdik; sinemayı kategorilere ayırmayıp, popüler-sanatsal-klasik ya da yerli-yabancı demeden her türden filmi büyük bir 'aşk'la sevdiğimizi sayfalarımıza yansıtmaya çalıştık.

'Çok Bilen Adam'lar da diyebileceğimiz yazarlarımızdan, her yıl âdetimiz olduğu üzere geçen yılın filmlerini değerlendirmelerini istedik. Yayın kurulumuz olarak Bilgehan Aras, Okan Arpac, Burak Göral, Murat Özer ve Burçin S. Yalçın'ın yanı sıra; Cem Altınsaray, Tunca Arslan, Fırat Ataç, Şenay Aydemir, Janet Barış, Cumhur Canbazoglu, Ebru Çelikutuğ, Murat Emir Eren, Murat Erşahin, Berke Göl, Çağdaş Günerbüyük, Selin Gürel, Müjde Işıl, Kaan Karsan, Evrim Kaya, Serdar Kökçeoğlu, Nil Kural, Olkan Özyurt, Kerem Sanatel, Vuslat Saraçoğlu, Ali Deniz Şensöz, Alin Taşçıyan, Müge Turan, Erman Ata Uncu, Ali Ulvi Uyanık, Uğur Vardan ve Doğu Yücel; 283 film arasından 'en iyiler'i belirlediler. İlk sırayı, kapağımızı da süsleyen Michael Haneke'nin 'Aşk' (Amour) filmi alırken, listeye Türk sinemasından 'Tepenin Ardı', yedinci sıradan girdi. 'Ölüm Kararı' sayfalarımızda ilk 11'in yanı sıra, 20'ye kadar olan sıralamayı da görebilirsiniz.

Eski yılı geride bıraktık demiştik. Arka Pencere ekibi, yeni yıla 'yenilenerek' giriyor. Ülkenin gündeminden eksik olmayan sorunlar, filmlerin üzerinde keskin bir kılıç gibi sallanan sansür belası, sinemaya

da yansıyan, bir türlü çözüme ulaşamayan toplumun kanayan yaraları, 2013'te de hayatımızın tam ortasında olacak kuşkusuz. Ama hep, 31 Aralık gecesi yeni gelen yıl için 'en iyi ve en güzel' şeyler dilenmez mi? Üstelik Dünya'nın sonu gelecek diye beklenen 21 Aralık 2012'yi de 'kazasız belasız' atlatmışken... Biz de kendi yolculuğumuzda yeni bir 'pencere' açarak, dergimizi görsel olarak yeniliyoruz bu sayıdan itibaren. Daha şık, daha rahat okunacak ve göz zevkinize hitap edecek küçük yeniliklerle karşılıyoruz 2013'ü. Üstelik bu görsel şölenin yanına bir de yeni içerik ekleniyor; 'Genç Ve Masum'. Kısa filmlerin dünyasında gezineceğimiz bu köşenin açılışını ise, "12 Maymun" (Twelve Monkeys) da ilham veren, Chris Marker'ın 1962 yapımı ünlü kısa başyapıtı "La Jetée" yapıyor.

Biz kendimizi yeniledik, darısı memleketi her geçen gün daha 'sıkıcı' ve 'yorucu' hale getirenlerin başına. Bu 'bağlama' nereden çıktı demeyin. Birkaç hafta önce "Muhteşem Yüzyıl" dizisinin yasaklanması konuşulurken, asıl bomba yeni yılın ilk günlerinde, sinemaya film izlemeye giden Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'dan geldi! Keyfe göre heykellerin yıkıldığı, sinemaların alışveriş merkezlerine dönüştürüldüğü, simge mekanların yok edildiği bir coğrafyada, buna şaşırma mıyız, karar sizin... Bakın 'kültür' 'bakanı'mız, bizim yukarıda bahsettiğimiz 'Yılın En İyileri' listemize 24. sıradan giren "Kibarca Öldürmek" (Killing Them Softly) filmi hakkında ne düşünüyor:

"İsim vermiyorum ama bir dolu küfrü alt alta dizdiğinizde gişe yapıyorsunuz. Ben devlet olarak buna destek veremem. Benim işim sanat filmi. Şiddeti, etnik ayrımcılığı, nefret söylemini destekleyemem. Brad Pitt'in 'Kibarca Öldürmek' filmi'ni gördüm. Görmeyin. Sinemadan çıkmayı düşündüm, iğrenç. Bu kadar yüz kızartıcı diyalog hiçbir mekanda duymadım, duymak da istemem. 13 yaş üstüymüş film. '18 yaş üstü yapın hatta yapabiliyorsanız kaldırın' dedim. İnsan eşyle izlerken rahatsız olur mu?"...

'Başka bir dünyanın mümkün olabileceği' umudumuzu hep koruyarak, 2013'te de sinemanın büyüklüğüne hep beraber sıgınmak ve her hafta yine bu sayfalarda buluşmak üzere...

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLCAN ÖZYURT, FIRAT ATAÇ, MURAT ERŞAHİN,

KAAN KARSAN, ŞENAY AYDEMİR, SERDAR KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Umut Işığım (Silver Linings Playbook);
Yakın Tehdit (Trespass); CM101MMXI: Fundamentals.

13 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

14 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, "İslami Sinema'nın Çıkmazı"na dönüyor...

16 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Kim Ki-Duk, başyapıtıyla 'sakince' düşünmeye çağırıyor
sinemaseverleri: "Boş Ev" (Bin-Jip)... Murat Özer imzasıyla.

18 ÖLÜM KARARI

32 Arka Pencere yazarının oylarıyla belirlenen
"2012'nin En İyi 11 Filmi"ni bu sayfalarda bulabilirsiniz...

22 LEKELİ ADAM

Carol Reed'in 'arka plan' filmlerinden: "Büyük Aşkım"
(A Kid For Two Farthings)... Murat Erşahin imzasıyla.

24 ESRAR PERDESİ

"2012'nin kıskançlıkları"na bakış... Olkan Özyurt imzasıyla.

28 GİZLİ AJAN

1950'lerin 'unutulmuş' filmlerinden: "Yüzü Olmayan
Canavar" (Fiend Without A Face)... Kaan Karsan imzasıyla.

30 AİLE OYUNU

Ekümenopolis: Ucu Olmayan Şehir;
Kampanya (The Campaign).

34 GENÇ VE MASUM

Kısa filmlere ayırdığımız yeni köşemizin ilk konuğu, Chris
Marker imzalı "La Jetée"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

UMUT IŞIĞIM

★★★
ORJİNAL ADI Silver
Linings Playbook

YÖNETMEN David O. Russell

OYUNCULAR Bradley Cooper,

Jennifer Lawrence,

Robert De Niro, Jackie Weaver,

Chris Tucker, Anupam Kher,

John Ortiz, Shea Whigham,

Julia Stiles

YAPIM 2012 ABD

SÜRE 122 dk.

DAĞITIM UIP (D Productions)

**“UMUT IŞIĞIM”IN
MERKEZİNDE BİPOLAR
DAVRANIŞ
BOZUKLUĞUNDAN
MUZDARIP PAT VAR.
GENÇ ADAMIN HAYATI
EN AZ ONUN KADAR
'ARIZA' TIFFANY'YLE
TANIŞINCA DEĞİŞİYOR.**

YÖNETMEN DAVID O. RUSSELL'IN BUGÜNE KADARKİ KISA
FILMOGRAFISİNİN ÇİZDİĞİ TEMEL MANZARADA TOPLUMA
UYUM SAĞLAMAKTA ZORLANAN KARAKTERLER BAŞROLÜ
ÇEKİYOR. 2004 TARİHLİ “TESADÜFLER”E (I HEART

Huckabees) ve 2010'da çektiği bir önceki filmi
“Dövüşçü”ye (The Fighter) bu gözle baktığımızda
iki filmin de neredeyse temel meselelerinin bu
olduğunu söylemek saçma olmaz. Biraz zorlasak,
1999 tarihli “Üç Kral”da (Three Kings) da
aksiyonu biraz eşelediğimizde altından ordu
içinde aykırı faaliyetler peşindeki askerler çıkar.
Haliyle, “Umut Işığım” gibi bir filmin ondan
gelmesi hiç şaşırtıcı değil. Fakat bir yönüyle de
şaşırtıcı çünkü yönetmenin bu konuda
söyleyeceklerinin henüz bitmediğini, hatta
uyumsuzluğu bir adım ileri taşıyan yeni
karakterlerle meseleyi biraz daha açmak istediğini
görüyorsunuz. Bu noktada anlaşılan imdadına
Matthew Quick'in romanı yetişmiş. Bizzat
senaryolaştırdığı bu roman ona yeterince güçlü
bir malzeme vermiyor ama yine de ortaya karakter
odaklı, rahat izlenen, romantik komedi sularında
olduğunu söyleyebileceğimiz bir film çıkartıyor.

“Umut Işığım”ın merkezinde bipolar davranış
bozukluğundan muzdarip Pat (Bradley Cooper)
var. Pat tutulduğu rehabilitasyon merkezinden
annesini Dolores'in (Jackie Weaver) refakatinde
çıkıyor. Genç adam tam anlamıyla bir denge. Bu
inişli çıkışlı ruh hallerinden belli ki bunalmış karısı
onu aldatmış. Pat mahkeme kararıyla uzak
durmak zorunda olduğu karısını yeniden
kazanmayı takıntı haline getirmiş durumda. Fakat
dengesizlikleri buna müsaade edecek gibi değil.
Gecenin kör bir yarısı anne babasının yatak
odasına onlar uyurlarken destursuz dalabiliyor ve
Hemingway'in Silahlara Veda'sıyla ilgili ağzına ne
geliyorsa söyleyebiliyor. Rehabilitasyon
merkezindeki arkadaşı Danny'ye (Chris Tucker)
izinsiz olarak anne babasının evinde ‘yardım ve
yataklık’ yapabiliyor. Yine böyle tümüyle ‘kontrol

dışı’ takıldığı günlerde yeniden sosyal hayata
uyum sağlamaya çalışırken, kendisini zorla davet
ettirdiği dostu Ronnie'nin evindeki akşam
yemeginde onun baldızı Tiffany'yle (Jennifer
Lawrence) tanışır. Genç kadın onun için tam
anlamıyla çetin cevizdir çünkü kocasını toprağa
yeni vermiş bu kadın da en az Pat kadar sosyopat
özellikler sergilemektedir. Tiffany'nin gözüne
kestirdiği bir dans yarışmasına beraberce katılma
hedefiyle birlikte ikisi için de ‘normalleşme’ süreci
başlıyor. Bu esnada Pat'in gönlü, mektuplaştığı
karısından yavaş yavaş Tiffany'ye doğru kaymaya
başlıyor.

Merkezindeki iki karakteri çıkardığınızda
“Umut Işığım”dan geriye elinizde pek bir şey
kalmıyor. Haliyle film tüm çekiciliğini Pat ve
Tiffany'ye borçlu. David O. Russell onlardan
bugüne dek daha önce hiçbir romantik komedide
görmediğimiz ilginçlikte bir çift çıkartıyor. Fakat
işte maalesef Russell elindeki malzemenin
zayıflığının farkında değil gibi. Finaldeki yarışma
ve Robert De Niro'nun canlandığı Pat'in
babasının yakın dostu Randy'yle girdiği ‘dostlar
alışverişte görsün’ bahsi dışında filmde çatışma
teşkil edecek neredeyse hiçbir şey yok. Varsa
yoksa Pat ve Tiffany'nin sıradışı ilişkisi... Hal
böyleyken, “Umut Işığım” bir noktadan sonra iki
ana karakterinin imza atacağı acayıpliklerle ayakta
kalmaya çalışan bir filme dönüşüyor. Senaryoda
Robert De Niro gibi bir iki usta oyuncu için daha
karakter olsa veya Chris Tucker'in canlandığı
Danny'ye doğru dürüst bir alan açılmış olsa,
“Umut Işığım” daha izlenilir bir filme
dönüşebilirdi. Bu haliyle Pat'in ve Tiffany'nin
eline bakıyor.

Tüm bunlar ışığında, “Umut Işığım”ın oyuncu
odaklı bir film olarak belirmesi ve Bradley Cooper
ile Jennifer Lawrence'in oyunculuk dallarında
adaylık üstüne adaylık almaları normal. Keza
romanı uyarlayan David O. Russell'in senaryo

**SENARYODA DE NIRO
GİBİ BİR İKİ USTA
OYUNCU İÇİN DAHA
KARAKTER OLSA VEYA
DANNY KARAKTERİNE
DOĞRU DÜRÜST ALAN
AÇILMIŞ OLSA, FİLM
DAHA İZLENİLİR HALE
DÖNÜŞEBİLİRDİ.**

adaylıkları alması da... Bu noktada başroldeki iki ismin seçiminin ne kadar isabetli olduğundan bahsetmek gerek çünkü Cooper da, Lawrence da son yıllarda baş döndürücü bir çıkış yaşıyorlar. İkisi de türden türe zıplamayı, risk almayı seviyorlar. “Umut Işığım” böylesine inişli çıkışlı karakterlerde de ne kadar ölçülü ve dengeli bir iş çıkartabileceklerinin ispatı oluyor.

Gelgelelim, bu filme bu kadar ağır yüklenmemizin bir nedeni de bizzat David O. Russell’ın kendisi. Bağımsız da çekse, stüdyolarla da çalışsa belli bir çizginin altına düşmeyen yönetmenden uzun aralıklarla gelen filmlerinde daha ‘üstün’ bir performans beklemek hakkımız. Yoksa “Umut Işığım” son derece rahat izlenen, ısrarla ABD’nin orta sınıfa mensup bireylerinin nelerle meşgul olduğu, neler yaşadığıyla ilgilenen

yönetmene yakışan bir film. Tek eksiği daha senaryo aşamasında üzerinde yeterince çalışılmadığı duygusunu rahatsız edici seviyede hissettirmesi. İki saate yakın cömert süresine, o süre boyunca da iyi vakit geçirmenize rağmen salondan sizi ‘eksik’ duygularla uğurlamasının temel nedeni bu. Yine de bir romantik komedi olarak özgün bir yerde duruyor ve bu da onu ‘iyi film’ sınıfına sokmaya yetiyor. Üst düzey oyuncu performansları ve senarist/yönetmen Russell’ın zaman zaman saman alevi gibi parlayan lezzetli diyalogları pastada krema görevi görüyor.

Romantik komedi, zihinsel açıdan böylesine ‘arızalı’ iki karaktere aynı filmde bu kadar başarılı yer vermemiştir.

Filmin göstermelik kötü adamı Randy diğer usta isimlerin arasında bir hayli amatör kalıyor.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

YAKIN TEHDİT

ELEŞTİRİLECEK YANI ÇOK VE GAYET 'İSTİKRARLI' BİR FİLMLE KARŞI KARŞIYAYIZ. ÖTE YANDAN İKİ YILDIZ OYUNCUSUYLA seyircinin içini gıcıklayıcı bir tarafı da var. Yönetmen desek, bir zamanlar nice iyi filme imza atmış bir isim. Böyle 'gel-git'ler ve 'ama'larla değerlendirilebilecek bir yapım "Yakın Tehdit".

İstikrarlı dememizin sebebi, hem yönetmen Joel Schumacher'in hem de Nicolas Cage'in 'kötü iş'lerine yeni halka eklemesinden... Şaşırmıyoruz, her ikisi de bu tür sıra işi filmlerin gediklisi olmuş durumda. Oysa o Schumacher ki, vaktiyle "Kayıp Çocuklar" (The Lost Boys, 1987), "Çizgi Ötesi" (Flatliners, 1990), "Sonun Başlangıcı" (Falling Down, 1993), "Sekiz Milimetre" (8MM, 1999) gibi şaşırtıcı filmler ortaya koymuş bir isim. (Gerçi Tim Burton'ın başlattığı güzelim "Batman" serisini mahvetmişti o ayrı...) 74 yaşın da getirdiği bir 'rahatlık'la bu tür bir 'klişe'ye imza atabiliyor.

Nicolas Cage 49'unda. Neredeyse bütün 40'lı yaşlarını ve yeteneğini "Lanetli Ada" (The Wicker Man, 2006), "Next" (2007), "Hayalet Sürücü" (Ghost Rider, 2007) gibi saçmalıklarla heba etti; 50'lerinde vaziyeti toparlar diye umuyoruz. Filmin üçüncü ayağı Nicole Kidman ise, zikzaklar çizen grafiğini bu filmle şimdilik duraksatıyor ve artık yaşlanmaya başladığını kameralar aracılığıyla hayranlarına ilan ediyor.

Film, anne-baba-genç kızdan oluşan üç kişilik bir çekirdek ailenin, korunaklı ve lüks evlerinde soyguncular tarafından rehin alınmaları üzerine. Velhasıl gerilim, heyecan ve adrenalin had safhada. İlk 10-15 dakika, elmas ticareti yaparak köşeyi dönmüş, karısı ve kızının saadeti uğruna kendini işine adanmış Kyle Miller'in (Cage), eve geldikten sonra bile 'çalışmasına' tanıklık ediyoruz. Karısı Sarah (Kidman) bu sebepten mutsuz; iyi bir anne ve iyi bir eş olma rolünden, kocasının ilgisizliğinden illallah demiş durumda. Vaziyeti idare etmeye çalışıyor. Henüz reşit olmamış kızları Avery ise, o gece arkadaşlarının

verdiği partiye gitmek istiyor, izin alamayınca da gizlice korunaklı duvarlardan atlayarak kaçıyor.

O esnada dört şaşkın soyguncu bir dalavereyle eve girerek, karı-kocayı rehin alıyor. Her şeyi gözetleyip planlamışlar güya. Elmasları alarak köşeyi dönecekler, Miller ailesi ise sigortadan parayı iade alacak. Bu bir 'kazan/kazan' soygunu onlara göre... Ama işler umdukları gibi gitmiyor. Anlaşıyor ki Kyle çoktan iflas etmiş. Sarah'nın da, eve bir süre önce güvenlikçi olarak gelen soygunculardan biriyle kaçamağı olmuş gibi görünüyor. Derken kızları Avery partiden erken eve geliyor. Soyguncular da bu aşamadan itibaren aileyi öldürmeyi planlıyor...

Kutsal aile kavramı, yıllardır Hollywood'un da, dünya seyircisinin de bayıldığı bir mevzu. Dışarıdan aileye gelen bir saldırı, hemen her filmde hüsrana sonuculanıyor. Saldırganların 'tutku'su, fakirliği, muhtaçlığı, sosyal adaletsizlik vs. hiç önemli değil elbette. Üstelik bu seferki aile, milyonlarca dolarlık bir malikanede yaşıyor. Buna rağmen, o steril hayattan bu 'kirli' insanların defolup gitmelerini arzuluyoruz. Aile kurumunun karşısına 'kötü' ve 'iyi' kavramları konuluyor, sınıfsal haklar ve eşitsizlik böylelikle asla sorgulanmasın isteniyor. Zaten bu tarz filmlerin öyle bir mesaj kaygısı da yok. Bir buçuk saat süresince gerilimin tıkr tıkr işlemesi, seyircinin salondan tatminle ayrılması yeterli.

"Öldüren Cazibe"nin (Fatal Attraction) gösterişi, "Beşikteki El... Dünyayı Sarsar"ın (The Hand That Rocks the Cradle) yüksek gerilimi ya da hemen çağrışım yapan Haneke filmi "Ölümçül Oyunlar"ın (Funny Games) zekası bu filmde yok elbet. Ama merakla izleniyor mu, izleniyor.

Porsche araba alacak olanlara iyi bir ders. Son sürat direğe çarpan Porsche'nin hava yastıkları açılmıyor!

Nicolas Cage'in taktığı o gözlük ne öyle? Soygunculardan önce bizim parçalayamız geliyor.

ORJİNAL ADI Trespass

YÖNETMEN Joel Schumacher

OYUNCULAR Nicolas Cage, Nicole Kidman, Cam Gigandet, Liana Liberato, Ben Mendelsohn, Jordana Spiro

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 91 dk.

DAĞITIM M3 Film

(Mars Entertainment)

FİLM, ANNE-BABA-GENÇ KIZDAN OLUŞAN ÜÇ KİŞİLİK BİR ÇEKİRDEK AİLENİN, KORUNAKLI VE LÜKS EVLERİNDE SOYGUNCULAR TARAFINDAN REHİN ALINMALARI ÜZERİNE.

CM101MMXI: FUNDAMENTALS

★★
YÖNETMEN Murat Dündar
UYUNCU Cem Yılmaz
YAPIM 2012 Türkiye
SÜRE 139 dk.
DAĞITIM Tiglon
(CMYLMZ Fikir Sanat)

“ŞAHANE MİSAFİR”DEKİ
KISACIK ROLÜNDEN BERİ
PERDEDE GÖRÜNMEYEN
CEM YILMAZ’I ÖZLEYENLER
İÇİN İYİ BİR FIRSAT.

TÜRKİYE’NİN EN BAŞARILI KOMEDYENLERİNDEN CEM YILMAZ, SON GÖSTERİSİ “CM101MMXI: FUNDAMENTALS” İLE beyazperdede arz-ı endam ediyor. Bilet bulması zor olan, bulunduğu da bütçe açıkları verdiren Cem Yılmaz gösterileri, toplumun her kesiminden ilgi çekse de ulaşılması zor bir yerde duruyor. Buna, daha önceki gösterilerinin ev sinemasından, ettiği tek bir kelimenin internette milyonlara ulaştığını eklersek önümüzdeki çaba mantıklı görünüyor.

Cem Yılmaz, bu projeye iki kuş birden vuruyor. Film, hem gösterisini canlı olarak deneyimleyemeyenlere bir fırsat sunarken, gösteriden kazanılan gişe getirisinin ikiye katlanması anlamına da geliyor. İlk yarısının vasatın altında kaldığını söyleyebileceğimiz şov, ikinci yarısının başında Cem Yılmaz’ın da dillendirdiği gibi ‘daha neşeli’ bir hal alıyor. Teknoloji, kültürler arası diyaloglar ve cinselliğin ana hatlarını oluşturduğu hikayeler Yılmaz’ın

sahneyi kullanma becerisiyle birleştiğinde, 139 dakikanın nasıl aktığını anlayamamanız olası.

Projenin en büyük eksikliği ise hiçbir şekilde birebir etkileşimin yerini tutamaması. Etkileşim problemini çözebilecek şeyler kısıtlı ve yaratıcılarının da bizim gibi bunu kabullendiğini düşünüyoruz. Bu kabullenme durumunun, yapılabilecek birkaç isyankar kurgu numarasıyla aşılması mümkünken, alkışların yarıda kesildiği sahnelerle karşılaşmak hayal kırıklığı yaratıyor.

Keyfini çıkarmak için kalabalık bir grupla gitmenizi tavsiye edebileceğimiz “CM101MMXI: Fundamentals”, “Şahane Misafir”den (Magnifica Presenza) beri beyazperdede görünmeyen Cem Yılmaz’ı özleyenler için iyi bir fırsat.

Yüzünüzdeki gülümseme ifadesine katabildiği süreklilik...

Ne tam anlamıyla bir sinema ne de tam anlamıyla bir sahne deneyimi sunuyor.

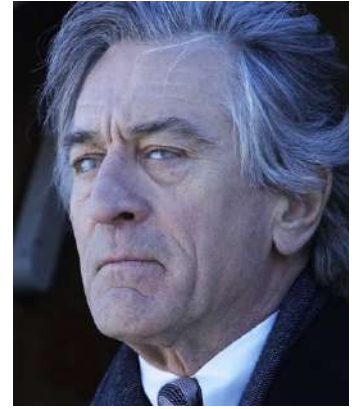
CM101MMXI: FUNDAMENTALS

UMUT İŞİĞİM

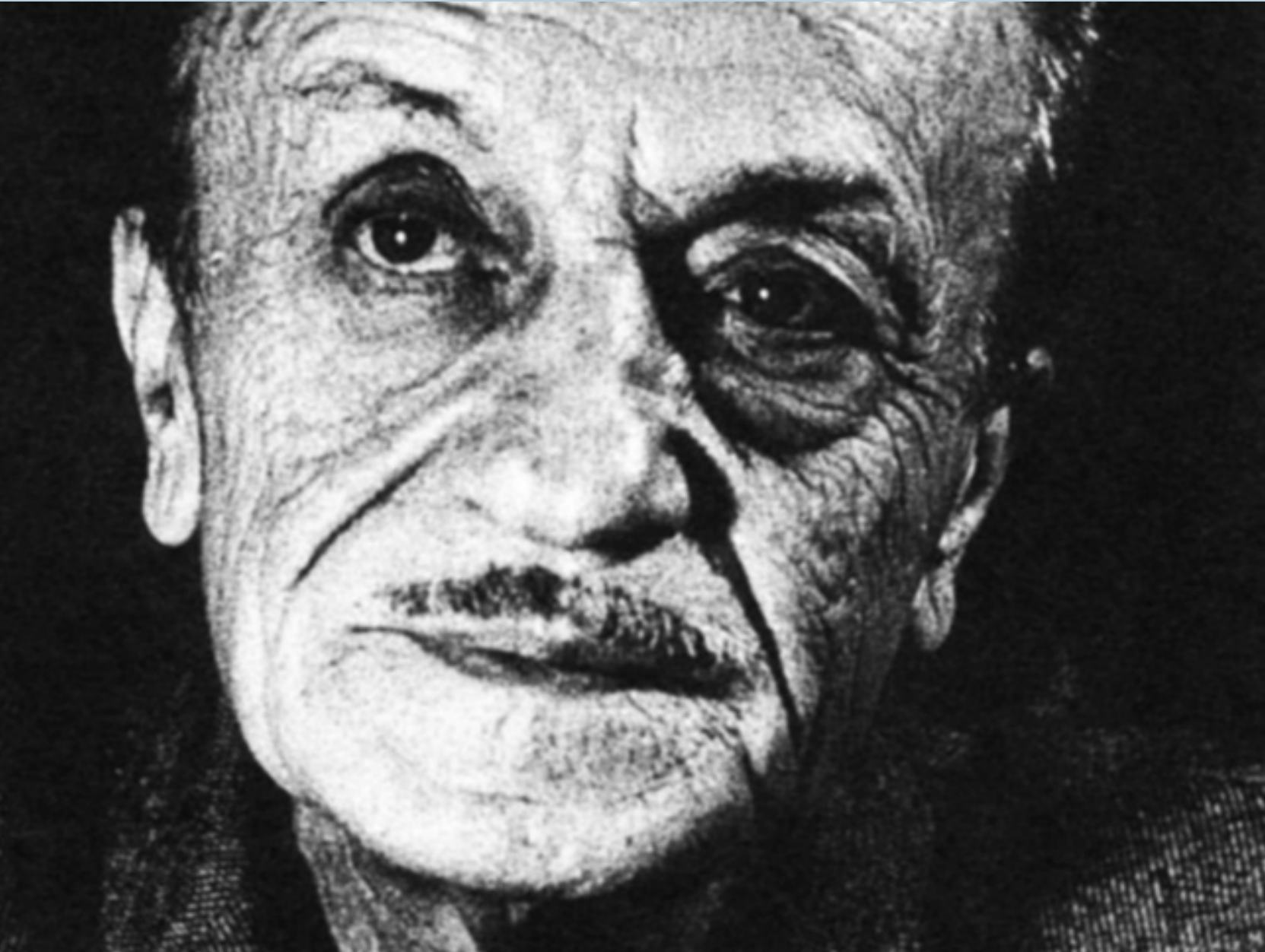
YAKIN TEHDİT

MEDYUM

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
CM101MMXI: FUNDAMENTALS							
UMUT İŞİĞİM				★★★★	★★★★		★★★★
YAKIN TEHDİT		★★		★★			
AÇLIĞA DOYMAK	★★				★★		
ANNA KARENINA		★★★★★	★★★★	★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
AŞK	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
BEKARLIĞA VEDA					★★		
CANIM ÖĞRETMENİM		★★★★					★★★★
CHERRY'NİN HİKAYESİ	★★★★		★★		★★		
ÇALINTI HAYAT					★★★★		★★★★
ELVEDA KATYA		★★	★★★★	★★	★★	★★	
F TİPİ FİLM			★★★★★			★★	
HOBBİT: BEKLENMEDİK YOLCULUK	★★★★	★★★★★		★★★★	★★	★★★★	★★★★★
HTR2B: DÖNÜŞÜM		★★		★★	★★		★★
JACK REACHER	★★			★★★★	★★	★★★★	
KIYAMET GÜNÜ		★★★★		★★★★	★★★★		★★
KİBARCA ÖLDÜRMEK	★★★★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
MEDYUM				★★	★		
OPERASYON: ARGO	★★★★★	★★★★★	★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Pİ'NİN YAŞAMI		★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	
SEN DÜNYAYA GELMEDEN					★★		
TEPENİN ARDI	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	
UÇUŞ	★★		★★	★★★★	★★	★★	★★★★
EKÜMENOPOLİS: UCU OLMAYAN ŞEHİR		★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
KAMPANYA				★★★★	★★		

İSLAMİ SİNEMA'NIN ÇIKMAZI-7 “TUTSAN ELİNİ BEN FAKİRİN”...

“İdeolocya”sında sinemadan birkaç cümleyle ‘davanın en dokunaklı telkin kürsüsü’ olarak söz etmesi dışında **yedinci sanat** üzerinde özel olarak çalışmamış olan **Necip Fazıl Kısakürek**, bugünün İslami sinemacıları için çıkar yol göstermemektedir. Gösterseydi, çoktan görmüş olurduk!

BAŞBAKAN, GEÇEN YIL 18 ŞUBAT’TA AKP’NİN İSTANBUL İL GENÇLİK KOLLARI KONGRESİ’NE TELEKONFERANSLA KATILMIŞ, SIKÇA BAŞVURDUĞU GİBİ BİR KEZ DAHA NECİP FAZIL KISAKÜREK’TEN

alıntı yapmış ve sonrasında çok tartışılan şekilde “Dininin, dilinin, beyninin, ilminin, ırzının, evinin, kininin, kalbinin davacısı bir gençlik...” istediklerini belirtmişti. Erdoğan’ın “En çok kimden etkilendiniz?” gibi sorulara hiç uzatmadan “Necip Fazıl’dan...” dediği bilindiği için bu pek şaşırtıcı değildi ama ‘kindar gençlik’ tartışması da bir anda alevlendi.

Aslında yoğun olarak tartışılması gereken, Necip Fazıl’ın 1975’te Milli Türk Talebe Birliği’nin (MTTB) düzenlediği gecede sarf ettiği bu sözlerin, başbakan tarafından -şimdilik- alıntılanmayan devamıydı. Hemen peşinden, “Halka değil Hakka inanan, meclisinin duvarında ‘Hakimiyet Hakkındır’ düsturuna hasret çeken, gerçek adaleti bu inanışta bulan ve halis hürriyeti Hakka kölelikte bilen bir gençlik...” denilmekteydi. (Necip Fazıl Kısakürek-Seçmeler, YKY, 1993, Hazırlayan: Ebubekir Eroğlu, s. 329)

Neyse, konumuz bu değil...

Hiç kuşku yok ki Necip Fazıl, şu an iktidar mevkilerinde olanlar kadar, İslami kesimdeki sanatçıların, aydınların ve tabii ki sinemacıların da en büyük ilham kaynaklarından biri. Gençliğindeki bohem yaşamı, vazgeçemediği kumar tutkusu, “Benim mazim bir çöplüktür ve çöpleri kedilerle köpekler kurcalar” dediği için pek gündeme gelmez; “Amerikan siyasetini tutmak biricik yol... Amerika’dan nazlı bir sevgili muamelesi görmek biricik dikkatimizi olmalı... Dış siyasetimizde Amerikan ve iç bünyemizde Amerikanizm politikasını, kendimizde tecezzi kabul etmez bir şahsiyet vâhidine göre ayarlamakta, devlet ve millet çapında kalkınışımızı kuşatacak derecede

büyük ve her işe hâkim bir mâna gizlidir” (Büyük Doğu Dergisi, sayı 20, 17 Temmuz 1959) gibi sözleri ‘cimbızlama’ denilerek geçirilmeye çalışılır; misal, sinema üzerine çok az yazmış ve düşünmüş olması ve onda da çok katı bir sansürü savunmasının üzerinde durulmaz ve her nasılsa Tarkovski’yle, Bresson’la, Bergman’la birlikte İslami sinema yapmak ve seyretmek isteyen herkesin ‘tartışılmaz üstadı’ olarak kabul görmeyi sürdürür.

Necip Fazıl, şu günlerde 1950’li yıllarda Başbakan Adnan Menderes’e yazmış olduğu ve “Her şeyi uğruna riske ettim... Benim yaptığımı yapanlara hükümetler servet yağdırır... 10 bin lira lütfedilirse... Ayda altı bin lira tahsis olunursa... Bütün istediğim zarara birkaç bin zamlı 20 bin lira temininden ibarettir...” diye seslendiği, Büyük Doğu dergisinde muhalefete karşı yayınlar için yardım talep ettiği (ve örtülü ödenekten aldığı) para pul ricacısı mektuplarla gündemde bilindiği üzere. Aslında gene çok şaşılacak bir şey yok, çünkü durum zaten 27 Mayıs’tan sonraki yargılamalardan itibaren bilinmekteydi ve örneğin Uğur Mumcu’nun “Tarikat Siyaset Ticaret” (Tekin Yayınları, 1993, s. 104) kitabında geniş biçimde yer verilmişti.

Ancak bu meselenin de özellikle İslami kesimde bir tartışma yaratacağını, kimilerine “Vay bel!” dedirteceğini, Necip Fazıl’ın ‘üstatlığının’ en hafif biçimde sarsılacağını, sorgulanacağını kesinlikle düşünmüyorum. Çünkü bu yönde ciddi bir gelenek ve alışkanlık, devleti ve iktidarı ‘hami’ gören ve yardım talep etmeyi normal kabul eden bir bakış açısı, hatta bir tür töre

söz konusu. Tuba Işınsoy Durmuş’un, Fuzulî’nin ünlü hitabından yola çıkarak kaleme aldığı “Tutsan Elini Ben Fakirin” adlı kitabında (Doğan Kitap, 2009) mükemmel biçimde anlattığı şey, yüzyıllardır geçerli anlayacağınız. Beğenilen kasideler karşılığında dokuz akçe maaş almak, maaş kesilince de “Şikayetname”ler yazmak gayet normal!

Misal, çok fazla değil, altı yedi ay öncesinde İslami kesim

işadamlarından, paralı yapımcılarından, belediyelerden, devletten ihsan dilenerek, “Yahu milyon dolarlık adamlarsınız, festival düzenleyeceğim ama 150 bin doları bile çok görüyorsunuz” diye şikayetnameler yazıp, sonra da meslekten ‘müsta’fi hale gelen sözde sinema yazarları, çok da tuhaf bir şey yapmıyorlar, Necip Fazıl ve benzerlerinin, daha da öncekilerin izinden gitmeye çalışıyorlardı. Ne demişti Necip Fazıl: “Ağlayın su yükselsin / Belki kurtulur gemi”.

Kıssadan hisse... “Bir Adam Yaratmak”ın üç bölümlük televizyon dizisi (Yücel Çakmaklı), “Reis Bey”in orta halli bir sinema filmi (Mesut Uçakan) olarak çekilmesinin ötesinde, “Senaryo-Romanlarım” adlı çalışması ve “İdeolocya”sında sinemadan birkaç cümleyle ‘davanın en dokunaklı telkin kürsüsü’ olarak söz etmesi dışında yedinci sanat üzerinde özel olarak çalışmamış bulunan Necip Fazıl Kısakürek, başta sanatın-sinemanın bağımsızlığı meselesi olmak üzere, günümüz İslami sinemacıları için çıkar yol göstermemektedir. Gösterseydi, çoktan görmüş olurduk!

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

BOŞ EV

Güney Kore sinemasının ‘**ermiş**’ potansiyeli taşıyan ustası **Kim Ki-Duk**, bu özelliğinin altını kalınca çizdiği 2004 tarihli başyapıtı “**Boş Ev**”le (**Bin-Jip**) ‘sakince’ düşünmeye iter bizleri; alabildiğine farklı bir ‘tutku dışavurumu’yla baş başa bırakır.

SİNEMAYA DAİR HERHANGİ BİR EĞİTİM ALMAMASINA, ÖNCELERİ FABRİKALARDA, ARDINDAN DA ORDUDA GÖREV ALMIŞ OLMASINA KARŞIN, SANKİ BİR YERLERDEN VAHİY İNMIŞ GİBİ 1990’LARDA SİNEMA YAPMAYA BAŞLAYAN (Kİ İLK FİLMİNİ 1996’DA ÇEKMİŞTİR) GÜNEY KORELİ YÖNETMEN KIM KI-DUK, İNSAN RUHUNUN DERİNLİKLERİNE inip oradan çıkardığı ‘uhrevi’ malzemeyle her daim düşünmeye iter sinemaseverleri. Her filminde yapaylıktan uzak duran, ‘saf’ olanın peşine takılan bir anlayış hakimdir onun sinemasında. Birçok sinemacının allayıp pullayarak sunmaya çalıştığı insani değerleri, olanca basitliğiyle kavrar ve onlardan bir tür ‘üst düşünce’ modeli elde eder. Kim Ki-Duk sinemasının insanoğlunun tüm zavalılığını öne çıkarırken onu yüceltmeyi de ihmal etmeyen tavrı, öylesi bir paradoks yaratır ki, filmlerindeki karakterlerin yarattığı evrende ayaklarımızın yerden kesildiğini hissederiz. Onu ‘ermiş’ mertebesine yaklaştıran, belki de oturtan temel neden de budur bize göre. “Boş Ev”de (Bin-Jip, 2004) önceki filmi “İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış... Ve İlkbahar”da (Bom Yeoreum Gaeul Gyeoul Geurigo Bom) olduğu gibi bizleri insanoğlunun temel refleksleri üzerine düşünmeye iter ve benzerine az rastladığımız bir ‘sükunet’ havasına sokar.

Filmin öyküsü, anlatımı kadar sade ve düz bir yapıyla vücut bulur... Boş olduklarını kontrol ettikten sonra girdiği evlerde yaşayan, ama herhangi bir şey çalmayıp hiçbir eşyaya zarar vermeyen genç bir adamın ‘sessizlik’le anlamını bulan hikayesine odaklanan film, başkarakterin yine boş sanıp girdiği ama mutsuz bir kadınla karşılaştığı evle yeni bir yöne doğru akmaya başlar. Kocasıyla olan mutsuzluğunun işareti olan evi terk eden ve ‘boş evci’yle birlikte kaçıp onun yaşamını paylaşan kadının aşka doğru yelken açışı, öykünün de kırılma noktalarından birini oluşturur. Girdikleri evlerde adeta birer ‘hayalet’ gibi yaşayan ve sevgilerini gitgide büyüten ikili, hiç konuşmadan ama buna da gereksinim duymadan paylaşırlar yazgılarını...

Kim Ki-Duk’un bir ‘ermiş’ havası taşıdığına olan inancımızı pekiştiren “Boş Ev”, bir yandan da hayata ‘yapaylık’ katan gözlüklerimizi çıkarmamızı, her şeyi son derece ‘basit’ ve saf haliyle kabul etmemizi sağlar. Onca sorumluluk ve kaygıyla var olan hayatlarımızın ‘komplike’ yapısından uzaklaştırır bizi bu film ve meselenin özüne doğru içsel bir yolculuğa çıkarır.

‘Başkalarının hayatını yaşamayı istemek’ gibi karşı konulmaz bir içgüdünün yansımalarıyla dolu olan yapım, kendi trajedimizden kaçışın etkili bir yolunu gösterir bizlere böylece. Yalnızlık, uyumsuzluk ve

mutsuzlukla taşımak zorunda olduğumuz hayatlarımızın tekdüzeliğini alternatif bir tekdüzeliğe çözüme kavuşturabileceğimizi hatırlatır. Aşka açılan kapının kolu olup olmadığına da kafayı fazla takmayan yönetmen Ki-Duk, karakterlerinden birine söylediği (ki ikisinin ağzından çıkan tek şey) “Seni seviyorum”la sevginin lafazanlığından uzaklaşıp içselliğine vurgu yapar. Tutkunun farklı (gerçekten de alabildiğine farklı) bir şekilde dışavurulduğuna şahit olduğumuz “Boş Ev”, sinemasal zenginliğiyle olduğu kadar içeriğinin ‘sezgisel’ yansımalarıyla da dikkat çeker. Bu filmi izlerken ilginç bir ‘paylaşma modeli’yle karşılaşacağınızı da hatırlatalım...

Venedik, San Sebastian ve Valladolid film festivallerinden önemli ödüllerle dönen yapım, Kim Ki-Duk’un bir ayda yazdığı, 16 günde çektiği, 10 günde kurguladığı, yani çok kısa bir zaman dilimi içinde yaratıp biçimlendirdiği bir ustalık gösterisidir. Tüm bu ‘çabukluk’un getirdiği bir ‘acele giden ecele gider’ durumuysa filmin hiçbir anında hissedilmez. Aksine, ‘durgun’ akma konusunda ısrarlı, tutarlı, telaşsız bir yapıda seyreder film. Şiddetle eşdeğer tutulan Uzakdoğu sinemasının daha ‘sakin’ yansımalarından biriyle randevulaşmak ve insana dair bildiğimiz ama itiraf etmekten çekindiğimiz özelliklerle baş başa kalmak için kaçırılmayacak bir fırsat “Boş Ev”. Bu filmi izlemek için Uzakdoğu sineması tutkunu olmanız gerektiğini de vurgulayalım...

Ve son olarak, Kim Ki-Duk sinemasıyla artık tanışmanız gerektiğini düşünüyorsanız, böylesi bir başyapıtla başlamakla harika bir start alacağınızı söyleyelim. Adeta ‘kemikleri alınmış’ bir öykülemeyle baş başa kalarak, kendinizi dinlemeye ve iç dünyanızda sizi yakan düşüncelerle yüzleşmeye doğru yelken açmanın en iyi yollarından biri olduğunu göreceksiniz “Boş Ev”in. ‘Dokunaklı’ kelimesinin sözlük anlamıyla tanışmaksa hayatınızda yaşayacağınız en güzel deneyimlerden birine sürükleyecek sizleri ve belki sevdiklerinizi...

Var olmakla var olmamak arasında pek de bir fark bulamayacağınızı görmek, kalabalıklar arasında ‘iki kişilik bir nokta’ belirleyip orada sakince beklemek, geleceğin aslında bugüne dair ‘sancısız’ bir kavram olduğunu öğrenmek, her şeyi anlamlandırma sevdasıyla yaşamının beyhudeliğini fark etmek, aşk ve tutkunun çözülme bekleyen duygu çırpınıları olmadığını bilmek... İşte Kim Ki-Duk sinemasından bütün vücudumuza yayılan (yayılması gereken) enerjinin anahtar durakları... “Boş Ev”le alın bu enerjiyi ve hapsedin bünyenize... Onu nasıl harcayacağınız ise size kalmış!

ARKA PENCERE YAZARLARINDAN 2012'NİN EN İYİ 11 FİLMİ

Geride bıraktığımız **2012** yılı içerisinde, yerli-yabancı toplam **283 film** vizyona girmiş. Yıl boyunca yorumları ve eleştirileriyle **Arka Pencere**'den size seslenen 32 '**Çok Bilen Adam**', **283 filmi** oylayarak yılın en iyilerini de belirledi. İşte, öne çıkan **60** civarı filmin ilk 11'i...

GEÇEN YIL BU VAKİTLER, 2011 YILINI DEĞERLENDİRİRKEN, 'BİR Zamanlar Anadolu'da', listenin ilk sırasına yerleşmişti. Bu yıl da ilk 11'de bir Türk filmi var; "Tepenin Ardı". Ancak listeye 7. sıradan girmiş durumda. Ülkenin en güçlü sinema yazarı kadrosunu bir araya getiren Arka Pencere, yayın kurulu üyeleri dahil bu 32 yazarın oylarıyla 'en iyiler'i belirlerken, gayet güçlü filmler arasında önemli bir çekişme de yaşandı. Her yazarın gönderdiği ilk 10 listesi, toplamda 62 film üzerinden değerlendirme yapmamızı sağladı ve en yüksek oy alan filmler, yılın en iyileri olarak belirlendi. Bu sayfada göreceğiniz 11. film den sonra sırasıyla "Tetikçiler" (Looper), "Elena", "Melankoli" (Melancholia), "Barbara", "Yeraltı", "Dehşet Kapanı" (The Cabin In The Woods), "Cosmopolis", "Araf" ve "Meleklerin Payı" (The Angels' Share), ilk 20'yi tamamladılar. Şimdi gelin ilk 11'i, yazarların kaleminden kısaca gözden geçirelim.

1 AŞK (AMOUR, 2012)

"Trintignant aksayan bacağından güçsüzleşmiş sağ eline kadar 82 yılın bakiyesini sakınmadan Haneke'nin kamerasının önüne serdiği bu filmde muhteşem. Trintignant'la aşık atmak herkesin harcı değil ve Emmanuelle Riva zorlu görevin altından ustalıkla kalkıyor. "Aşk" ömrünü sinemanın dışına taşıyan, seyircinin zihninde yaşamaya devam edebilen filmlerden biri. Kahvaltı masasında Georges'un Anne'a çocukluk hatırasını anlatırken söylediği gibi, "Tam olarak ne olduğunu hatırlamıyorum ama hissettiklerimi hatırlıyorum." ... Haneke'nin duygu yoğunluğunda zirve yaptığı bu filmi, bir araba dayak yemek benzeri bir hisle uğurluyor seyircisini. Zamanla sahneler unutulacak, hatıralar silikleşecek ve "Aşk" aklınıza geldiği vakit karnınıza bir yumru gelip yerleşecek." **Talip Ertürk**
Eleştirinin tamamını 166. sayıda bulabilirsiniz

2

3

2 UTANÇ (SHAME, 2011)

“Steve McQueen, Sissy’ye, “Biz kötü insanlar değiliz, sadece kötü bir yerden geliyoruz” dedirtmekle yetinir, ağabey-kardeşin geçmişleri ve ilişkileri hakkında fazla bilgi vermez. “Utanç”, bizzat yönetmenince öncelikle seks bağımlılığı üzerinden kapitalizmi eleştiren ve sanal seksle vb. haşır neşir olanlara ayna tutan bir film olarak tanımlansa da, can çekişen cinselliğe, ölen aşka, çoktan gömülmüş kardeşliğe, artık yası falan tutulmayan dostluğa dair; ‘ağrı yakan’ değilse bile ‘üzülmeye sevk edici’ bir film. McQueen, belli ki 15-20 yıl sonra da kendinden söz ettirecek, dünyanın neresinde olursa olsun beyaz yakalı her bekar erkeğin kendisinden mutlaka bir şeyler bulacağı, ‘Gözü Tamamen Kapalı New York’lu İssiz Adamın Birkaç Haftası’ tadında bir film yapmış.” **Tunca Arslan**
Eleştirinin tamamını 119. sayıda bulabilirsiniz

3 KEVIN HAKKINDA KONUSMALIYIZ (WE NEED TO TALK ABOUT KEVIN, 2011)

“Lionel Shriver’in Türkiye’de de yayımlanan aynı adlı romanından uyarlanan “Kevin Hakkında Konuşmalıyız”, yönetmen Lynne Ramsay’in, Tilda Swinton’a fazlasıyla yüklenmesiyle tek kişilik bir ‘ruh okuması’na dönüşüyor. Swinton, annenin her adımında ortaya çıkan değişken ruh halini kusursuzca yansıtırken, sürekli yutkunarak izlediğimiz bir filmin kapılarını açıyor bizlere. Onun yüzündeki donuk ifade, anneyi toplum içinde bir ‘uzaylı’ya çeviren trajedinin dışavurumu sanki. Hayatın mutlu olma halini sürekli kılmayacağını, bir noktada ‘azap’la yüz yüze kalınacağını da gösteriyor annenin yaşadıkları. Swinton’sa, bu azaptan kaçamayan annenin içine giriyor...” **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 119. sayıda bulabilirsiniz

4

5

4 THE MASTER (2012)

“Paul Thomas Anderson, “The Master”daki karakterleri yargılamaktan olabildiğince uzak durmaya çalışıyor. İki ana karakteri kendi hallerine bırakırken, onları eylemlerinden dolayı ‘sorumlu’ tutmuyor. Bağımlılığın ya da bağımsızlığın koşullarla tetiklendiğini, ‘özgür irade’ denen şeyin tümüyle bir ‘yanılsama’ olduğunu belgeliyor bir bakıma. Buradaki durum, biraz da William Golding’in “Sineklerin Tanrısı”nı (Lord Of The Flies) hatırlatıyor. Yönetmen, “Kapana kısıldıysan, iradeni sınamanın pek bir anlamı yok!” demeye getiriyor belki de. Bunu yaparken, John Steinbeck’in Güney’inden nemalanmayı da unutmuyor, adeta saygılarını sunuyor büyük edebiyatçıya... Joaquin Phoenix’in performansı ise, tıpkı “Kan Dökülecek”teki Daniel Day-Lewis’in çabası gibi...” **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 159. sayıda bulabilirsiniz

5 SÜRÜCÜ (DRIVE, 2011)

“Kara film’ dinamikleri ağır basıyor bu stilde, ama ‘tek kişilik intikam’ hikayelerinin hedefe kilitlenmiş doğası da baskın biçimde kendini gösteriyor. Amerikan bağımsızlarının, örneğin Jim Jarmusch’un dramatik derinliği de var bu bileşimde, 1970’lerde ivme kazanan ‘sorunlu’ erkek karakterlerin varoluşa değgin arayışları da. Klasik mafya filmleri atmosferine göz kırparken, daha da klasik roman kahramanlarının ‘ağırlığı’na da yansıtıyor buradaki bütün. Nicolas Winding Refn ise, onca yüklemeye rağmen dağılmadan tamamlamayı başarıyor filmini, belki de kendisinin bile beklemediği kadar kusursuzca. Yönetmen, ışık ve renk kullanımıyla da anlatımını desteklerken, içeriksel derinliğe görsel zenginlik katmayı da başarıyor böylece.” **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 120. sayıda bulabilirsiniz

6 FAUST (2011)

"Venedik'te Altın Aslan'ı kucaklayan "Faust", yönetmenin 'gücün yozlaşması'nı incelediği dörtlemenin son filmi. 1999'da "Moloch"la başlayan, 2001'de "Boğa" (Telets) ve 2005'te "Güneş"le (Solntse) devam eden seri, bu filmle nihayete eriyor. Sırasıyla Hitler, Lenin ve Hirohito'yu ele alan ilk üç filmin peşinden burada da 'güç' Faust ile Mefistoteles arasında gidip geliyor... "Faust"un orijinali romantizmden klasizme doğru evrilirken, film tutturduğu tonu sonuna kadar götürüyor. Ama kitabın da filmin de altını çizdiği ortak bir nokta var ki, o da zaten Goethe'nin iletmek istediği mesajın özeti; insan ne günah işlerse işlesin bu dünyada mutluluğu ve kendi doğrusunu bulabilir, başından ne geçerse geçsin erdemleri sayesinde günün birinde yeniden ayağa kalkabilir." **Okan Arpaç**
Eleştirinin tamamını 140. sayıda bulabilirsiniz

7 TEPENİN ARDI (2012)

"Öncelikle, Seyfi Teoman'ın özellikle "Tatil Kitabı"nda yapmaya çalıştığı 'hiçlik' üzerinden hikaye okumayı kusursuzca gerçekleştiriyor Emin Alper. Keza, Alfred Hitchcock'un genellikle kapalı mekanlarda hayata geçirdiği 'kuşku'yu kovalama' taktiğini de açık havaya etkili bir şekilde taşımayı başarıyor. Varoluşa dair hissiyatını ise western türünün 'modern' kanadından alıyor; özellikle karakterlerin boşlukta salınmalarını bu türün argümanlarıyla açıklamaya çalışıyor. Ama filmin en çok tutunduğu referans, Metin Erksan'ın "Susuz Yaz"ı oluyor. Sözünü ettiğimiz bütün olguları bünyesinde barındıran bu yapıtın ışığından bolca yararlanıyor Emin Alper. Filmin 'gizli' diye tanımlanabilecek temelini sıkça "Susuz Yaz"a dayıyor, ki buna cinsellik de katılabilir rahatlıkla." **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 164. sayıda bulabilirsiniz

8 MOONRISE KINGDOM (2012)

"İletişimsizlik, yabancılaşma, uzaklaşma gibi birbirini tamamlayan kavramların ışığında yoluna devam eden Wes Anderson sineması, Suzy ve Sam'in hikayesinde de bu kavramlara tutunuyor. Bunları Amerikan bağımsızlarının klişelerinden 'büyüme'yle bütünlemiyor kesinlikle, karakterlerinin büyüüp olgunlaşmalarıyla ilgilenmiyor. Aksine, çevrelerindeki yetişkinlerin 'büyüyememiş' olmalarına vurgu yaparak bizleri ters köşeye yatırıyor. Sorunları çözecek olgunluğa erişememiş yetişkinlerin zaaflarından da kaçıyor kahramanlarımız. Onların meselesini anlayıp çözüme yaklaşmalarını beklemekse yok planlarında. Büyük bir şans eseri birbirlerini bulmalarıysa 'kaçacak yerin olmadığı' bir kaçışa sürüklüyor onları..." **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 135. sayıda bulabilirsiniz

9 KÖSTEBEK (TINKER TAILOR SOLDIER SPY, 2011)

"Casus türünün Soğuk Savaş fonunu temel alarak Batı'nın istihbarat yeteneğini övmesi ve 'hür dünya'nın kurtuluşu ile bir rahatlama sağlaması, türe ideolojik karakterini veren ve Soğuk Savaş sırasında da, şimdi de yaşayan bir özelliği. 'Köstebek'in tarafı da belli olmakla birlikte, gri ve sevimsiz rengiyle iliklerine kadar hissettirdiği Soğuk Savaş'a övgüler düzmüyor. Saygı uyandırması Sovyetler'in mutlak kötü adamlar olmasını değiştirmedeği gibi, bu memnuniyetsizlik sonunda Sirk'in ve Batı'nın kazanacağı zaferin yarattığı sevinci baltalamıyor, her şeye rağmen... Türkçe adıyla bitirelim: Yazarın anlattığına göre, çift taraflı ajan anlamındaki 'Köstebek', bu kitaba kadar aslında Sovyet istihbaratının kullandığı bir terimmiş." **Çağdaş Günerbüyük**
Eleştirinin tamamını 120. sayıda bulabilirsiniz

10 ARTİST (THE ARTIST, 2011)

"Film klasik Hollywood filmlerinin bir geçidi gibi de görülebilir. Yönetmen ilk akla gelen "Yağmur Altında" (Singin' In The Rain) bir yana, örneğin "Yurttaş Kane"e (Citizen Kane) açık gönderme bir kahvaltı sahnesi ya da birebir Orson Welles'den ilham aldığı kabul ettiği bir ışık kullanmaktan da çekinmemiş. Dersini iyi çalışmış olması bir yana, referanslarını zaman zaman orijinalinden iyi 'coverlamış', ceket sahnesi bunun en iyi örneği. Ve hepsinin üstüne bir sinofil rüyasından, sinema tarihine pek de meraklı olmayan ve gönderme avına çıkmayan kalabalıkların kalbine giden bir yol açmış. Bunu yaparken tutturduğu anlatım yolu filmin biraz anakronik ve muhafazakar olan kısımlarından ya, her şeyin iyice hesaplanmış olduğu açık." **Evrin Kaya**
Eleştirinin tamamını 118. sayıda bulabilirsiniz

11 ANNA KARENİNA (2011)

"Dario Marianelli'nin hikayeye adeta Siyam ikizi gibi yapışan müziğiyle de 'ruhu kabaran' "Anna Karenina", tabii ki Seamus McGarvey'nin görüntüleriyle bir başka 'güzel' geliyor bize. McGarvey, hiçbir sahnede 'kolay' yolu tercih etmiyor, hikayenin ritmini aksatacak görsel hamlelerden kaçınıyor. Onun enfes görüntülerini Joe Wright'ın kafasındaki 'bütün'e ulaştıran Melanie Oliver imzalı kurgu çalışmasıysa her şeyi tamamlayan 'altın vuruş'u getiriyor yamacımıza... Oliver, "Anna Karenina"nın beyazperdeye 'doğru' yansımada büyük pay sahibi oluyor sonuçta. Dans koreografileri de genel toplam içinde önemli bir yer tutuyor ve bu 'özel' filmi şahlandıran unsurlar arasındaki yerini alıyor, tıpkı kusursuz sanat yönetimi gibi..." **Murat Özer**
Eleştirinin tamamını 166. sayıda bulabilirsiniz

BÜYÜK AŞKIM

Usta İngiliz sinemacı **Carol Reed**'in 1955 tarihli ilk renkli filmi ve bir adı da **“Güreşçinin Sevgilisi”** olan **“Büyük Aşkım” (A Kid For Two Farthings)**, dramla mizahı buluşturuyor. Mucizelerle kol kola girmiş ‘üşüten’ gerçekleri; hayatın ta kendisini perdeye yansıtan güçlü bir yapım!

CAROL REED... GÖZÜNÜZÜ KAPAYIP DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE; ANTOLOJİLERE GEÇEN BİRÇOK SAHNEİN VE BÜYÜLÜ ANIN YARATICISI OLDUĞUNU FARK EDERSİNİZ İNGİLİZ SİNEMACININ. BELGE, İRONİ, EDEBİYAT VE TEKNİĞİN BİRLEŞİMİNDEN OLUŞAN SAĞLAM BİR EKOLÜN ‘SİR’ UNVANLI TEMSİLCİSİ OLAN REED (1906-1976), “ÜÇÜNCÜ ADAM” (The Third Man), “Meşum Kadın” (The Fallen Idol), “Trapez” (Trapeze), “Havana’daki Adamımız” (Our Man In Havana) “Oliver! - Masum Melekler” (Oliver!) filmleriyle hatırlanır en çok! “Üçüncü Adam”ın, Viyana kanalizasyonlarında geçen takip sahnesi, küçük çocuğun gözlerinden izlediğimiz ölümün gerçeğini, mütevazı bir başyapıt olarak kuran “Meşum Kadın”, Gina Lollobrigida’lı, Tony Curtis’li, Burt Lancaster’lı gösterişli ve duygusal sirk filmi “Trapez” nasıl unutulabilir ki?

Carol Reed’in renkli çektiği ilk film olan (ülkemizde vizyona girdiğinde “Güreşçinin Sevgilisi” olarak ikinci bir isim de verilen), 1955 tarihli “Büyük Aşkım” (A Kid For Two Farthings), İtalyan pembe-gerçekçiliği tarzında, hüznle neşenin iç içe geçtiği ‘başka’ bir büyüdür! Reed’in öne çıkan işleri arasında anılmaz pek. Son derece alçak sesli ve ‘küçük’ tür çünkü. Belki de en kocaman hislerle yapılmıştır ama elini belli etmek istemeyen usta bir poker oyuncusu gibi kotarmıştır filmini Reed. Sokaklarda geçen hayat kavgasının, umudun, devam edebilmenin, dayanışmanın mütevazı belgesidir adeta. Cannes’de Altın Palmiye için yarışan yapım, mucizeler üzerine bir filmidir en başta. Küçük bir çocuğun gözünden, yoksul insanların ayakta kalma çabaları, fedakarlıkları, kavgaları ve düşleridir izlediğimiz. Frank Capra evrenine taşınmış İngiliz gerçekçiliğidir perdede duran!

1950’lerin ortasında, kozmopolit Londra görüntüleriyle açılır film. Savaş ve yıkım sonrası, toparlanmaya çalışan yoksul insanların Londra’sıdır karşımıza çıkan. Yoksul kalabalığın alışveriş ettiği bir pazar yerinde geçer öykü. Küçük dükkanlar, açık hava satıcıları, kumaşçılar, berberler, sebzeciler, terziler, kasaplar. Türlü mucizeler bekleyen insanlar. Annesiyle birlikte, terzi Kandinsky’nin dükkanının üstündeki odada yaşayan küçük oğlan çocuğu Joe da bu insanlardan biri. Belki de hiç dönmeyecek olan Afrika’daki babasını bekliyor. Çalışkan komşularının, sokağı dolduran fakirlerin düşlerinin de gerçekleşmesini diliyor bir yandan. Sevdiklerinin hep mutlu olmasını.

En yakın dostu, iyi kalpli terzi Bay Kandinsky. Bir nevi öykünün anlatıcısı olan bu iyi yürekli, onurlu, yoksul emekçi, çok sevdiği Joe’ya hikayeler anlatıyor. Umudunu asla yitirmemesi, cesur ve düzgün bir

insan olarak yetişmesi için! Tek boynuzlu at, bu hikayelerden biri. Joe’nun en çok sevdiği üstelik. Mitolojide yer alan bu canlıya sahip olan insanın her türlü dileğinin gerçekleşeceğini anlatıyor Kandinsky. Joe, buna inanıyor. Elindeki karpuz dilimini yiyerek, evcil hayvan pazarında tek boynuzlu bir at ararken izliyoruz Joe’yu. Birdenbire karşısına çıkıyor aradığı! Küçük bir keçi yavrusu. Alnının tam ortasında, oluşmakta olan küçük bir boynuzu var. Cebindeki bütün parayı -ki zamanın peniden de ufak parası- çaresiz adama vererek, tek boynuzlu atına kavuşuyor. Ondan sonra, dile ne dersen! Düşleri, gerçeğe çevirmek ne kadar da müthiş bir şey diye düşünüyor Joe. Sokaktaki profesyonel güreşçi, onun sevgilisi güzel tezgahkar kız, annesi, Bay Kandinsky ve komşular. Hepsinin düşleri için tek boynuzlu atından dilekler diliyor Joe. Tek taş bir evlilik yüzüğü, ringde başarı, modern yeni bir ütü gibi dilekler. Hepsi, sevdikleri için! Hayatta iyilik olduğu kadar kötülük, iyiler olduğu kadar kötüler de var ama...

“E.T.”, “Rocky”, “Şampiyon” (The Champ) esintisi, biraz “Milano Mucizesi” (Miracolo A Milano), biraz “Bisiklet Hırsızları” (Ladri Di Biciclette), biraz “Umberto D.”, az biraz “Roma, Açık Şehir” (Roma, Città Aperta), biraz “Kerkenez” (Kes), biraz da “Sonsuz Sokaklar” (La Strada) kokuyor, Carol Reed’in sıcacık öyküsü. Uyarlamaları arasında 1967 tarihli “Gazino Royal 007” (Casino Royale) de olan başarılı İngiliz kalem Wolf Mankowitz’in aynı adlı kendi romanından perde için yazdığı senaryonun oyuncu kadrosu sonra... Sinemadaki tek rolünü, ‘büyük oynayan’ perdenin gördüğü en iyi küçük aktörlerden Jonathan Ashmore, terzi Kandinsky rolünde karakter oyuncusu David Kossoff, dönemin en güzel İngiliz kızlarından Diana Dors, nüanslı aktris Celia Johnson ve filme renk katan iki gerçek güreşçi/dövüşçü; 1952 Avrupa Ağır Sıklet Profesyonel Güreş Şampiyonu ve aktör Joe Robinson ile Dünya Ağır Sıklet Boks Şampiyonu İtalyan Primo Carnera.

“Küçük bir tek boynuzlu at tek boynuzlu attır, bir tavuk tavuktur, Kandinsky Kandinsky’dir” diyen terzi, küçük kahramanımız Joe; hepsinin dilekleri, hayat üstüne. Doğu Londra sokaklarında süren yaşam mücadelesi. ‘Yırtma’, sevdiğine kavuşma, başarma, geçinebilme, tamir etme, yarını güvenle karşılayabilme umudu. Tek boynuzlu atların değil sadece; çocukların büyüdüğü sokaklar... Güneşli günlere inanan ve devrimci bir romantizm içeren Carol Reed filmi, usta ozan Arif Damar’ın ‘Sunu’ adlı şiirinin sineması adeta: “İlle de görmek için mi beklenir güzel günler? Beklemek de güzel!”

2012'DEN TUHAF MANZARALAR

2012'de bazen ciddi ciddi tartışılması gereken konular, ya kişiselleştirildi, ya da **'kıskançlık'** duygusu üzerinden açıklanır oldu. Adeta fikirler, düşünceler, ilkeler geri çekildi, iktidar mücadelesi ön plana çıktı. Peki paylaşılmayan neydi?

YIL BITİMLERİNDE DEĞERLENDİRME YAPMAK ADETTİR. SÖZ KONUSU SINEMA OLUNCA DA KLASİK BİR BİÇİMDE EN İYİ FİLMLER ÜZERİNDEN YAPILIR BU DEĞERLENDİRMELER. BİZ BUNUN DIŞINA

çıkalmı istedik. Çünkü 2012 sadece filmler üzerinden değerlendirilip kapatılacak bir yıl olmadı. Bazen ciddi ciddi tartışılması gereken konular, ya kişiselleştirildi, ya da 'kıskançlık' duygusu üzerinden açıklanır oldu. Adeta fikirler, düşünceler, ilkeler geri çekildi, iktidar mücadelesi ön plana çıktı. Paylaşılmayan neydi peki? Açıkçası bu sorunun cevabı pek verilemedi. Acaba toplumun her tarafına sirayet eden kutuplaşma, vasata övgü, kraldan çok kralcılık hali sinema dünyasına da mı sirayet etmişti?

Geçen yılın tartışma konularını bir hatırlayalım: SİYAD gecesindeki hırka tartışmaları, "Yeraltı"nın göndermeleri, Oscar'a "Ateşin Düşüğü Yer" in yollanması, Altın Koza'nın sonuçları ve Altın Portakal sonrası "Güzelliğin On Par" Etmez" filminin yönetmeninin uyruğu... Tartışma başlıkları bile bir kırsırdöngünün içindeyiz izlenimi veriyor... Bu tartışmaların çoğu filmlerle, direkt sinemanın kendisiyle ilgili değil ancak 'sinema magazini' alt başlığı altında gruplayabiliriz. Peki sinemanın, filmlerin değil de magazininin daha ön plana çıkmasını neyle açıklayacağız?

ORTADA BİR TUZAK YOK MU?

Ortada tuhaf bir tuzak var, düşülmemesi gereken. Bu tuzağı görebilmek için bir 10-15 yıl öncesine gitmekte fayda var. 90'lar hatırlanırsa bağımsız sinemacıların, var olan sinema ortamından dışlandıkları için kendi

imkanlarıyla filmler çektiği yıllardı. Onlara karşı olan kibirli bakışı hatırlayın. Bizatihi sinema dünyasının içinden fırlatılan bir bakıştı bu. Yenilenmeye, yeni bir bakışa ihtiyaç olduğunu herkes söylüyordu ama bağımsız filmler çekildikçe, gösterildikçe, festivallerde ödüller aldıkça bu filmlerin yönetmenlerine hep bir önyargı ile yaklaşmak sanki bir kural gibiydi. Bir örnek verelim. Nuri Bilge Ceylan'ın "Uzak"la Cannes'da Jüri Büyük Ödülü'nü alması memlekette büyük bir heyecanla karşılanmamıştı. Elbet ödülün kıymetli olduğu biliniyordu ama ulusal bir başarı değil kişisel bir başarı olarak kabul edilmek istenmişti. Şerif Gören devreye girip Ceylan'ın başarının önemini bir basın toplantısında anlatmak zorunda kalmıştı. Ama bu yönetmen kuşağı yılmadı, çoğu zaman söylenenleri duymazlıktan geldi, filmler çekti. Asolan da filmlerdi... Bir değişim sürecindeydi sinemamız sonuç olarak. Üretim şartları, biçimleri, seyir düzeni değişiyordu. Sonuç olarak bu negatif algı da zaman içerisinde değişti. Bunun en iyi örneklerinden biri, yönetmen Semih Kaplanoğlu'na yaklaşım farklılığıdır. "Yumurta" filmi ile Altın Portakal'ı alsa da özellikle SİYAD ödülleri tulum çıkartması sonrası hem eleştirmenler hem de Kaplanoğlu adeta tefe konulmuştu. Ama aynı Kaplanoğlu aradan birkaç yıl geçtikten sonra "Bal" ile Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı alınca o "Yumurta" üzerinden sinemasını eleştirenler, yönetmeni alkışlamak zorunda kalmıştı. Zaten yurt dışından gelen birçok ödül, bu yönetmenlerin çektiği filmlerin ele aldığı konular, anlatım biçimleri üzerine konuşmalar, araştırmalar, yazılar arttıkça,

kitaplar çıktıkça o kibirli bakışın esamesi okunmaz oldu. Edirne'nin ötesinde yaratılan Türkiye sineması algısında, seyirciyi tavlama için yapılan ucuz komedilerin, melodramların ya da milliyetçi yapımların olmadığı anlaşılıyordu. Peki o zorlu yıllarda yönetmenler 2012'dekine benzer magazin tartışmalarının içine çekilmek istenmemiş miydi? Ama sinemacılar düşmedi bu tuzağa. Pek şimdi neden düşülüyor? Hem de birçoğunun hem yurt içinde hem yurt dışında hakkı teslim edilmişken...

MEMLEKETTEKİ RUH HALİNİN ETKİSİ DE VAR

Biraz memleketin ruh haliyle ilgili galiba bu durum. Her şeye rağmen nedense demokrasi kültürümüz gelişmiyor. Tek adamlık kültürü öyle ya da böyle topluma yerleşiyor. Bu, hayatın ve toplumun her alanına yansıyor. Sinema dünyası da kendini bu durumdan kurtaramıyor pek tabii. Genel düşünce ikliminin dışına çıkmak herkes için zorlaşırken, sinema dünyasında da hayali iktidar odakları yaratılıyor. Festivaller, sinema yazarları, yönetmenler hatta seyirciler, dergiler, gazeteler vs. bu iktidar odaklarının ya 'yandaşı' ya da 'candaşı' ilan ediliyor. Ortak akıl ortadan kayboluyor.

Oysa gerçek şu: Film yapanların işleri gün geçtikçe zorlaşıyor. Film çekmek, onu gösterime sokmak, potansiyel seyircisiyle buluşturmak belki 90'lı yıllara kıyasla daha da güç hale geldi. Dayanışma ruhu bir kenara bırakılıyor, rekabet sertleşiyor. Ortaya da tuhaf manzarlalar çıkıyor. Bir örnek verelim... Kültür Bakanlığı'nın desteği yönetmenlerimiz için hâlâ hayati öneme

ESRAR PERDESİ

TORN CURTAIN (1966)

Semih Kaplanoğlu, "Bal" ile Altın Ayı alana kadar, örneğin "Yumurta" filmiyle eleştirilerin hedefi haline gelmişti.

"Ateşin Düştüğü Yer" Oscar'a aday adayı olarak gösterilince, tartışmalar alev aldı.

"Güzelliğin On Par" Etmez'in yönetmeni Hüseyin Tabak'ın uyrugu, Altın Portakal'ın gündemindeydi.

sahip. Sektör temsilcilerinden oluşan bir kurul film projelerini değerlendiriyor ve desteklenmesi gereken projeleri seçiyor. Daha kararlar açıklanmadan kurulda olmayan bir başka yönetmen, sizin senaryonuzu okumuş oluyor ve henüz çekilmeyen filminiz üzerine konuşuyor. Tuhaf değil mi?

ESTETİK KRİTERLERDEN VAZGEÇMEMEK

İşte 2012'de bu tür tuhaflıklar çok yaşanmaya başlandı. Kimi magazin kılıfta ya da şöyle söyleyelim, aslı astarı bilinmeden duyumlar üzerinden 'haberlerle' tartışmalara dönüştü. Kimi dedikodu düzeyinde kaldı... Ama öyle ya da böyle bu olaylar duyuldukça, yazıldıkça sanki ortada maç varmış gibi bir taraf tutma hali dayatılmaya başlandı. İşte sinemamızdaki yeni handikabımız bu olacak gibi bir kaygı var... Genel resmin içerisinde birilerinin taraftarı olmak. Ama dünya sadece bu resimden ibaret değil! Her şeyden önce ortada film vardır. Ki filmlerin de temel olarak estetik kriterler ekseninde değerlendirilmesi gerekir. Bunun dışına çıkmak, tehlikeli sulara yüzmekle eşdeğerdir. Filmlerin değerlendirilmesi sübjektif bir bakışla yapılsa da iyi filmin illa ki, zamanı gelir hakkı teslim edilir. Yoksa sinema tarihimiz, kimi ortaya çıkmış kimi anekdotlarda kalmış kiskançlıklarla, kişiselleştirilmiş olaylarla dolu. Özellikle Yeşilçam döneminde... Mesela Metin Erksan'ın en olgun yıllarında film çekmeyi bırakmasında Yeşilçam'ın sinemaya 'ticari' bakışının etkisi, devletin baskısının verdiği yılgınlık olduğu gibi, kimi kişiselleştirilmiş olayların olduğu hep anlatılagelir.

Gelenen noktada sinema kültüründeki vasatlaşma, sinema salonlarındaki tekelleşme, butik salonların bir bir kapanması, telif sorunları, sektörün bir türlü endüstri haline gelememesi, popüler olanın olmayana her alandaki baskısı, devletin sinemaya daha kısıtlayıcı bakışı (Kültür Bakanı Ertuğrul Günay bile "Kibarca Öldürmek" üzerinden filmlerin yasaklanmasını savunur oldu) gibi konular, sinemamızın önünde büyük engeller olarak duruyor. Hal böyleyken iyi sinema yapmanın peşinde olanların ve bu sinemanın daha da gelişmesine ön ayak olma potansiyeli bulunan oluşumların anlamsız tartışmaların içerisine çekilmesinin yarar sağlamayacağı ortada. Umarız 2013, 2012'deki tuhaf manzaralarla karşılaşmayacağımız bir yıl olur.

Sadibey.com

"Sinema ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

YÜZÜ OLMAYAN CANAVAR

“Yüzü Olmayan Canavar” (Fiend Without A Face)

izleyicisini büyülemek yerine şaşırtmayı; sarsmak yerine dondurmayı; etkilemek yerine yabancılaştırmayı tercih eden bir film. Yönetmen **Arthur Crabtree**, iyi çizilmiş bir izlekle yola çıkıyor ve yapmak istediği her şeyi adım adım yapmayı başarıyor. 1958 yapımı film, sinema tarihine meraklı olanların keşfetmesi elzem bir cevher.

YÜZÜ OLMAYAN CANAVAR", AMERİKAN ORDUSU İÇİN, SEVECEĞİ TÜRDEN BİR DÜŞMAN YARATIYOR. SOĞUK SAVAŞ PARANOYASININ HÂKİMİYETİNDE, KORKUNUN GÖLGESİNDE, EĞLENCİLİ BİR 'B-FİLMİ' TONU, -KENDİNCE- DRAMATİK SULARDA KARŞIMIZA GELİYOR." "YÜZÜ OLMAYAN CANAVAR"IN YÖNETMENİ ARTHUR CRABTREE HAKKINDA BERRAK bilgilere ulaşmak öyle pek de kolay değil. Sadece vakt-i zamanında, genç Arthur'un tüm hücreleriyle yönetmen olmayı arzulayan bir delikanlı olduğu gerçeği var elimizde. Kariyerinin ilk döneminde geniş kitlelerin ilgisini çekemeyen ve bunun neticesinde de günümüze kadar taşınamayan filmler çeken Crabtree'nin makûs talihî aslında hiçbir zaman değişmiyor. Ancak yönetmenin başlangıcı ve sonu arasında kayda değer bir nüans var.

Zira Crabtree, spot ışıklarının uzağındaki kulübesinde zanaatını her daim sürdürse de, sinema sahnesine bir gün hakkı teslim edilecek eserlerle veda ediyor. Bunlardan önemli ve yazımızın konusu olanı ise Crabtree'nin Amerika hakkında bir şeyler söylemek isteyen bir İngiliz olarak elinden geleni ardına koymadığı "Yüzü Olmayan Canavar".

"Yüzü Olmayan Canavar", isminin ve cisminin de görünür kıldığı üzere tipik b-filmi kalıplarına uyan ve bu sınırların dışına pek de çıkmaya çalışmayan bir film. Açık konuşmak gerekirse bu filmin arkasındaki güç de tam olarak bu. Zira 'imkânsızlıklar' her zaman

olduğu gibi 'imkânsız' fikirleri de beraberinde getiriyorlar. Bu nedenle de "Yüzü Olmayan Canavar"ın barındırdığı ve zamanının çok ötesinde olan kimi fikirleri ve dönemeçleri var.

Gerçeğin paranoyasından gücünü alarak fantastik ve neredeyse görünmez bir kâbus üreten film, bir yandan korku sinemasının en ilkel dönemine öykünerek geleneğe selam çakıyor; bir yandan da tuhaf atmosferiyle tuhaflığı sinemasının baş tacı eden birçok yönetmeni etkileyerek, kendi döneminin ötesine taşıyor. Kısacası "Yüzü Olmayan Canavar", kendi döneminden çok, ötesini ve berisini temsil eden, garip bir film.

Arthur Crabtree, filmi çekmek üzere elinde küçük miktarda bir para bulunan her yönetmen gibi heyecanlı bir telaşa kapılarak filmin öncelikli olarak ihtiyaç duyduğu şehveti cevapsız bırakmıyor. Fantastik bir korku filminin 'rahatlatıcı' bir bütçeye sahip olmadığı takdirde seçeceği yolu hepimiz biliyoruz. Arthur Crabtree de, korkuyu görünmeyen bir düşmandan sağarak uzun bir süre soğuk savaş paranoyasından ve peyda dramatik durumdan besleniyor.

Soğuk savaşın ve askeri yapının üzerinde dolaşan kara bulutların yeterince korkunç olması Crabtree'nin elini güçlendiriyor. Bu nedenle tıpkı o dönem yaşadığı korkuyu avantaja dönüştüren ve politik

hamleleriyle dünyanın üzerine kâbus gibi çöken Amerikan ordusu gibi Arthur Crabtree de Sovyetler'e çok şey borçlu.

Günümüz normlarıyla değerlendirdiğimiz takdirde "Yüzü Olmayan Canavar"ın öyküsü oldukça tanıdık tınıyor. Muhtelif çılgın deneylerin neticesinde Amerika, esrarengiz bir düşman yaratmayı başarıyor. Bu düşmanın en önemli özelliği ise insan duyuları tarafından algılanamaması... İnsanın bu tuhaf yarattığı algılayabildiği tek an, ölmeden önceki birkaç saniye süresince yaşanıyor.

İstendiği takdirde alegorik okumalara da açık olan bu 'görünmez düşman', insanın en çok anlayamadığından korkacağı gerçeğinin sinemadaki ilk tezahürlerinden birine mahal veriyor. Dolayısıyla "Yüzü Olmayan Canavar", aynı anda hem öncü hem de bayağı bir yapıt olmayı başarıyor.

Filmin başından sonuna değin, makul sayılamayacak sebeplerden peyda olan düşmanı göstermeyen Crabtree, seyircinin filmin ilk sahnesinden itibaren beklediği zirve noktasında ise asıl sürprizini bahsediyor. Düşmanı algılayıp tespit edebilmemiz için ihtiyaç duyduğumuz tek şey, aslında çevreci ve 'kitsch' bir sosyal mesajın içerisinde gizli... Bu, filmin Amerika'nın soğuk savaş paranoyasını ve bir korku toplumuna dönüşen coğrafyasını hicveden damarını zayıflatıyor

olsa da kendisi dâhil karşısına çıkan her şeyle dalga geçen bir 'b-filmi'nin sinemasal karakterini güçlendirmek konusunda benzersiz bir tercih. Aniden David Lynch sinemasının ilk dönemini çağrıştıran ucubeler deryası, bu görünmez düşmanın 'görünür' kimliğe bürünmesiyle de iletisini dakikadan dakikaya somutlaştırıyor ve kendini daha da önemli hale getiriyor.

Siyah-beyaz olarak çevrilen, ülkemizde seyirciyle pek buluşmamış bir film olarak kalan "Yüzü Olmayan Canavar", 1950'lerin bilimkurgu-fantastik tarzını harfiyen yansıtmayı başaran, elbette bugünün gösterişli filmleriyle boy ölçüşecek düzeyde olmayan ve bu bilgiyle izlenmesi gereken bir 'sinemasever' filmi. İzleyicisini büyülemek yerine şaşırtmayı; sarsmak yerine dondurmayı; etkilemek yerine yabancılaştırmayı tercih eden bir film. Bu açıdan Crabtree'nin oldukça iyi çizilmiş bir izlekle yola çıktığını ve yapmak istediği her şeyi adım adım yapmayı başardığını ispatlıyor. Bir filmi 'kült' haline getirecek tüm detayları, iyisiyle kötüsüyle bünyesinde barındırıyor.

Korkusunu kendi yaratan, kendi bataklığına gömülen bir toplumu 'görünmez' bir düşmanla, yani, en büyük korkusuyla baş başa bırakıyor. Neticesinde de sadece dönemi için 'ibretlik' olmakla kalmıyor, aynı zamanda bir zaman makinesi işlevi görüyor.

EKÜMENOPOLİS: UCU OLMAYAN ŞEHİR

★★★ **YÖNETMEN** İmre Azem **YAPIM/SÜRE** 2011 Türkiye, 93 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD Türkçe **ŞİRKET** Tiglon (Kibrit Film)

MARSHALL BERMAN, "KATI OLAN HER ŞEY BUHARLAŞIYOR" ADLI KİTAPINDA PARİS'İN MODERNLEŞME SERÜVENİNİ ELE ALIR. 'BURJUVA DEVRİMİ'NİN KALESİ OLAN BU KENT, OLUŞAN SERMAYE BİRİKİMİNİN ORTAYA ÇIKARDIĞI YENİ SINIFIN ihtiyaçlarını karşılamak üzere 19. yüzyılda büyük bir değişime tabi tutuldu. Devrimin gücünü yansıtan ihtişamlı binalar, kentin değişen hayatına katılımı kolaylaştıracak devasa caddelerle Paris yeniden kuruldu. Ama bu 'zorunlu' devrimin sürprizleri de vardır. Görkemli caddeler, devasa bulvarlar aynı zamanda kentin dışına sürülmüş 'yoksulların' kentin kalbine aktığı birer atardamara dönüşür. 'Burjuva', üretim biçiminin sonucu olan 'yoksullar'ı daha yakından tanımak zorunda kalır.

"Ekümenopolis", 'kentleşme' serüveninin kısa ama akılda kalıcı bir özetiyle açılıyor. Paris örneğinde olduğu gibi, 'kenti baskılayan' yoksul saldırısı, bu saldırı sonucu zenginlerin kendi banliyölerine çekilmeleri, sosyalist devrim, sosyal devlet ve 90'larda kapitalizmin kendince 'nihai' zaferi. Kent merkezlerine fabrikalar, iş yerleri kurarak buraları yoksullara terk eden 'burjuvazi' şimdi tam tersini istiyor. Fabrikalar kentin dışına taşınıyor; işçiler ve yoksullar bir kez daha gözden uzaklaştırılıyor. Bir tür tersine göç! Merkez yeniden ele geçirilip rant yeniden paylaşılırken bu 'zorunlu göç' için de 'şık kılıflar' uyduruluyor: 'Kentsel dönüşüm', 'deprem riski' vb.

Türkiye'de 90'lı yıllarda başlayan, son on yılda ivmelenen ve bugün artık pervasızca uygulanan bir 'dönüşüm' yaşanıyor. İnsanlar oturdukları evlerinden çıkartılıyor, mahalleler parçalanıyor, kültürler yok oluyor ve onların boşalttığı alanları rezidanslar, gökdelenler, AVM'ler dolduruyor.

"Ekümenopolis", bir yandan Ayazma'daki yaşam alanlarından çıkartılan bir grup insanın hayatındaki değişikliklerin izini sürerken, diğer yandan bu sermaye dönüşümünün Türkiye'deki yansımalarını anlatıyor. Küresel sermayenin yerli aktörlerinin (ve yabancı) ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaca cevap vermek için her türlü yasal/ıdari

düzenlemeyi yapan yönetimleri anlatırken; öte yandan bu uygulamanın 'mağdur'larını bekleyen akıbetin peşinden sürüklüyor seyirciyi.

"Ekümenopolis"i 'kentsel dönüşüm'ün yarattığı tahribatı anlatan benzerlerinden ayıran birkaç temel özelliği var. İlki; meseleye 'küresel' ölçekte bakabilme yeteneği. Yönetmen İmre Azem, Türkiye'de yaşananların uluslararası sermayenin yöneliminin bir parçası olduğunu ortaya koyuyor önce. Sonra, benzer süreçlerden geçmiş ülkelerde yaşanan sosyal problemleri seriyor gözler önüne. İkinci olarak 'binalara' değil, insanlara odaklanıyor. Dayatmalar ve çeşitli politikalar sonucu bu zorunlu kentleşme modelinin parçası haline gelen insanların düştükleri durumlar ve gelecekte ortaya çıkması muhtemel gelişmeler anlatılıyor.

Bütün bunları yaparken filmin mağdurlarla mesafesini korumayı başardığının da altını çizelim. Bu tür dramatik sonuçlar doğuran meseleleri ele alırken düşülen 'dramatik' tuzaklara düşmüyor İmre Azem. Mağdurlarla kurulan bu mesafeli ilişki, filmin de en büyük gücünü oluşturuyor. Böylece kentsel dönüşümün, kent rantının yeniden paylaşılmasının, kentin sınıflar arasında bir kez daha (egemenler tarafından) tanzim edilmesinin olası sonuçları da toplumsallaştırılıyor. Hadisenin yalnızca bundan zarar görmüş insanların başına gelen bir 'talihsizlik' olmadığı, giderek kentte yaşayan herkesi derinden etkileyecek, onların da geleceğini şekillendirecek bir süreç içinde olduğumuzun altı çiziliyor kalın harflerle.

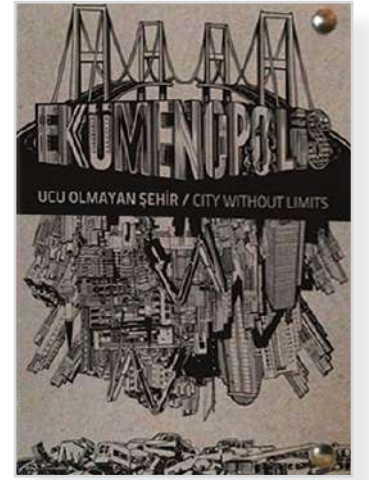
Her şey bir yana "Ekümenopolis: Ucu Olmayan Şehir" bir belge. Alın ve izleyin. Anlattıklarının kehanet olmadığını göreceksiniz.

Görüşler öylesine dengeli yerleştirilmiş ve kurgulanmış ki filmin derdini anlatmasına önemli katkı sunuyor.

Eksikliği hissedilmiyor ama bu politikaların olası sonuçları, örneklerle daha çok desteklenebilirdi.

**"EKÜMENOPOLİS"İ
BENZERLERİNDEN
AYIRAN BİR ÖZELLİK
DE, BİNALARA DEĞİL
İNSANLARA ODAKLI
OLMASI.
ALINIP, İZLENMELİ
MUTLAKA...**

KAMPANYA

ORJİNAL ADI The Campaign

YÖNETMEN Jay Roach

OYUNCULAR Will Ferrell, Zach Galifianakis,

Jason Sudeikis, Dylan McDermott

YAPIM/SÜRE 2012 ABD, 81 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce

ve 2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tigon (Warner)

**"KAMPANYA" KOMİK
VE EĞLENCİLİ BİR FİLM
OLMASININ YANINDA
POLİTİK MİZAHIN İYİ
ÖRNEKLERİNDEN BİRİ...**

SON 10 YILDIR HOLLYWOOD'UN KOMEDİ ANLAYIŞINDA FARKLILIK YARATAN ÜÇ-BEŞ İSİMDEN BİRİDİR JAY ROACH. ÖZELLİKLE DE "Avanak Ajan" (Austin Powers) ve "Zor Baba" (Meet The Parents) serileriyle komedi sinemasına renk katan filmlere imza atan Roach, Amerika'nın en güçlü pay-TV kanalı HBO için çektiği iki tane güçlü TV filmi "Recount" ve "Game Change" Amerikan iç politikasının profillerini çıkaran güçlü filmler oldular.

Özellikle "Recount", George W. Bush - Al Gore arasında geçen Amerikan Başkanlık seçiminin son gününe ve sandık sayımına odaklanan önemli bir filmidir. Nitekim Amerikan Başkanlık seçimleri dünyanın en 'kirli savaş'larından birine sahne olur her zaman. Roach "Recount"ta yaşanmış ve neredeyse ayyuka çıkmış seçim günü oyunlarına cesur bir bakış atarak türünün en iyi örneklerinden birine imzasını atmıştı.

Bu sefer aynı sürece tersten yani abartılı bir mizah penceresinden bakmaya soyunmuş "Kampanya" ile... Ülkemizde vizyona çıkamasa da Roach'un bu politik komedisi pek fazla örneğini izlemediğimiz cinsten...

Biraz, Sacha Baron Cohen kadar edepsiz olmayan ama Judd Apatow'un 'zıpır' tarzına yakın bir komedi modelini ve "South Park"ın cüretli mizahını da hatırlatan senaryosuyla dikkat çekiyor. Bir kongre üyesi seçiminde birbirlerine en aşağılık şekillerde saldıran ve her seferinde daha da dibe batan bir politik yarış konu alan film şüphesiz iki komedyen başrolünden büyük güç alıyor. Will Ferrell ve Zach Galifianakis filmin yer yer abartılı boyutlara taşınan 'taşlama'sını daha seyredilir hale getiriyor. Kuşkusuz Roach Amerikan toplumuna bütün bu komedinin arasında başka bir şey anlatmaya çalışıyor, filmi Başkanlık seçimleriyle bağlantılı olarak düşüncelerini talep ediyor. Çünkü gerçekten de iki adayın birbirinin kirli çamaşırlarıyla, eşleri ve çocuklarıyla büyük bir çamur güreşine girişip battıkça, kazananın iyice muğlaklaştığını görmek mümkün...

Will Ferrell'in önce bir bebeği, sonra da bir köpeği yumrukladığı sahneler zor ama komik sahneler!

Film, sonlara yaklaştıkça klasik Hollywood finaline doğru klişelerle dolu bir viraja giriyor...

SINEMAMUZIK.COM

“Bir tıkla gerçek habere ulaş”

LA JETÉE

Tamamı fotoğraf karelerinden oluşan **“La Jetée”**’nin bilimkurgu sinemasındaki etkisi doğrudan kaynaklık ettiği **“12 Maymun”** (**12 Monkeys**) ile sınırlı değildir. Kısacık süresine rağmen kolayca özetlenemeyen yoğun bir hikayesi vardır bu öncü ‘fotoromanın’.

YÖNETMEN Chris Marker
YAPIM 1962 Fransa
SÜRE 28 dk.

CHRIS MARKER’IN ÖLÜMÜNÜN ARDINDAN İNGİLİZ SINEMA DERGİSİ SIGHT & SOUND, GEÇEN SENE 91 YAŞINDA HAYATA VEDA EDEN sinemacıyı önemli belgesecilere sormuş ve ortaya bambaşka bir sinemacı portresi çıkmış. Sanatçısından aktivistine, her tür sinemacı için eşsiz bir ilham kaynağı aslında o. Marker hayata, insanlığa, farklı coğrafyalardaki insanlık deneyimlerine derin bir merak duyup bunun izini süren bir adamdı. Meselesi bellek ve zaman olan bir kültür adamıydı.

Onlarca çarpıcı Chris Marker filmi arasında özellikle ikisi, “La Jetée” ve “Sans Soleil” çok izlendi, çok tartışıldı. Sadece bir tek hareketli sahne içeren ve tamamı fotoğraf karelerinden oluşan “La Jetée”nin bilimkurgu sinemasındaki etkisi doğrudan kaynaklık ettiği “12 Maymun” (12 Monkeys) ile sınırlı değildir. Kısacık süresine rağmen kolayca özetlenemeyen yoğun bir hikayesi vardır bu öncü ‘fotoromanın’.

Nükleer kıyamet sonrası yeraltında yaşayan bir tutuklu, deneylere katılarak hayati bir amaçla zamanda yolculuk yapma ve çocukluğunun travmatik anına dönme şansı bulur. Yolculuk geçmişten geleceğe uzanacak, ‘zaman yolcusu’ ‘hayal meyal’ hatırladığı bir kadının peşinden gitmeyi tercih edecektir.

“La Jetée”, yönetmenin temel meselelerini ortaya koyarken savaş üstüne savaş eken 20. yüzyıla dair entelektüel bir yorum da getirir. Yine Marker’ın Hitchcock klasığı “Ölüm Korkusu”na (Vertigo) olan tutkusu da filmin hafızaya dayalı temasında ve ‘ikiz’ sahnelerde kendisini gösterir. Başka bir yazının konusu olabilecek, ‘avangard sinemanın anaakım sinema üzerindeki etkileri’ meselesine dair de güçlü bir örnektir film. Marker, gerçekleşmesi imkansız görünen zaman yolculuğu kavramından yola çıkarak hafızanın ve sinemanın imkanlarına dikkat çekmiştir.

Emek Sineması

"Emek"çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

1- Yapımcılar, Bond'u es geçmedi

ABD'deki Yapımcılar Birliği Ödülleri'nin adayları açıklandı. İlginç bir ayrıntı var adaylıklarda. O da, James Bond'un son macerası "Skyfall"un 'en iyi film' kategorisindeki adaylardan biri olması. Acaba bu başarı, ki hiçbir Bond filmi bu kategoride aday olmamıştı, "Skyfall"un Oscar yarışında olduğunu mu gösteriyor. Bekleyip göreceğiz!

2- Görüş farklılığı

ABD'nin Connecticut eyaletindeki okul katliamından sonra, gözler şiddet içeren filmlere çevrilmişti. Quentin Tarantino da ülkesinde yaşanan her şiddet olayından sonra filmlerini savunmaktan bıktığını söylemişti. "Zincirsiz"de (Django Unchained) başrolü üstlenen Jamie Foxx'tan yönetmenine itiraz geldi: "Geriye dönüp baktığımızda,

filmlerdeki şiddetin insanlar üzerinde bir etkisi olmadığını söylemek zor olur. Çünkü etkisi oluyor" dedi. Bizde olsa nerelere çekilir bu tartışma. Okyanusun öte yakasında görüş farklılığı olarak kabul ediliyor.

3- 'Elma'nın faydaları

iTunes store, sonunda Türkiye'de de açıldı. Yerli filmler için de yeni bir gösterim ortamı doğdu. Henüz menü zayıf, ama bağımsız yerli filmlere özel bir ilgi gösteriliyor. Sanki sinemaların esirgediği ilgiyi iTunes gösteriyor. Geldiğimiz nokta size parlak geliyor mu?

4- Sansürde sözün bittiği yer

Türkiye, her gün antolojilere girecek sansür vakalarının yaşandığı bir ülke oldu. En son, Kültür Bakanı Ertuğrul

Güney'in, "Kibarca Öldürmek" (Killing Them Softly) filminin gösterimden kaldırılması için yaptığı çağrıya şahit olduk. Sebep de diyalogların 'iğrenç' olmasıymış. Sansürde sözün bittiği yerde miyiz acaba!!!

5- Filmden önce kitap

Usta oyuncu ve yönetmen Uğur Yücel, yeni filmi seyirciyle buluşmadan önce bir kitapla karşıladı bizi. Can Yayınları'ndan çıkan "Yağmur Kesiği" adlı kitapta, Yücel'in 80'lerden bu yana kaleme aldığı öyküleri yer alıyor. Kalemine sağlık Uğur Yücel'in...

ROCK FM 94.5

7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER PAZAR 22.00 / 00.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

“ BENCE BİR SENARYO YAZARININ EN BÜYÜK AYIPLARINDAN BİRİSİ,
HERHANGİ BİR GÜÇLÜKLE KARŞILAŞTIĞI ZAMAN ‘BUNU BİR DİZİ DİYALOGLA
HALLEDERİZ’ DİYE DÜŞÜNMESİDİR. ”

Alfred Hitchcock